

Inbreng werkgevers land- en tuinbouw tbv AO Arbeidsmigratie

(meer informatie: ir. H.J.H. Koehorst; hkoehorst@lto.nl of 06 – 21 21 24 23)

Algemeen

De afgelopen periode is er veel aandacht voor arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten zijn, net als alle andere werknemers, voor werkgevers in de land- en tuinbouw een belangrijke groep werknemers. Daarom spreken wij liever over internationale werknemers. De discussie over internationale werknemers ontgaat werkgevers in de land- en tuinbouw niet. Daarnaast keuren werkgevers in de land- en tuinbouw situaties, waarin het niet zo nauw met de regels wordt genomen ook af.

Ten behoeve van het debat in het AO Arbeidsmigranten op 16 december 2020 wil LTO Nederland, mede namens alle regionale en sectorale organisaties¹ in de land- en tuinbouw, graag uw aandacht vestigen op de volgende punten:

- 1) onze zorgen en opvatting op specifieke adviezen van het *Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten*;
- 2) deelgenoot maken van ons initiatief met 10 voorstellen voor verbetering van de bescherming van internationale werknemers in de land- en tuinbouw en de uitwerking in sectorale en regionale plannen.

Met deze voorstellen nemen wij als werkgeversorganisaties initiatief en willen er verantwoording voor dragen. Tegelijk hebben we wel hulp van kabinet en politiek nodig.

1) Reactie op adviezen Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten

Internationale werknemers leveren een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie, maar hebben met name vanwege taalbarrières een kwetsbare positie. LTO Nederland vindt dat de werkgevers van internationale werknemers een belangrijke verantwoordelijkheid hebben om zorg te dragen voor een veilige werk- en woonomgeving en juist beloofd dienen te worden. Dat is onderdeel van goed werkgeverschap en de norm waarop werkgevers mogen worden afgerekend. Bovendien draagt dit bij aan een gelijk speelveld tussen werkgevers, hetgeen wij ook zeer belangrijk vinden. We willen geen oneigenlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden.

Toets op proportionaliteit en praktische haalbaarheid aanbevelingen ontbreekt

Op langere termijn is het nodig dat alle verantwoordelijke partijen samen aan de slag gaan om, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden, de knelpunten rondom internationale werknemers aan te pakken. LTO Nederland is van mening dat de adviezen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten een bijdrage leveren aan de oplossing van de problematiek. Maar de oplossingen moeten wel proportioneel, praktisch én haalbaar zijn voor werkgevers.

Snel meer en betere huisvesting bouwen

Verbetering van de positie van internationale werknemers begint als eerste met meer en kwalitatief goede huisvesting te realiseren, en wel op de kortst mogelijke termijn. De ambitie van het Aanjaagteam Arbeidsmigranten op dit punt gaat in de ogen van LTO Nederland niet ver genoeg. Veel werkgevers in de land- en tuinbouw huisvesten internationale werknemers die bij hen werken. LTO Nederland vindt dat vanuit het principe van goed werkgeverschap, deze werkgevers een belangrijke verantwoordelijkheid hebben om te zorgen voor kwalitatief goede huisvesting.

¹ Glastuinbouw Nederland, KAVB, LLTB, LTO Noord, NFO, POV en ZLTO

Voor werkgevers in de land- en tuinbouw moet het, veel meer dan nu het geval is, mogelijk worden gemaakt om huisvesting te bouwen op of nabij de bedrijfslocatie. Werkgevers die kwalitatief goede huisvesting op het eigen erf willen en kunnen realiseren zijn in onze ogen een belangrijke sleutel voor het oplossen van de huisvestingsbehoefte. Bovendien wordt hiermee minder druk gelegd op de toch al overspannen woningmarkt.

LTO Nederland vindt dat de Rijksoverheid een taakstellende opgave voor de realisatie van huisvesting van internationale werknemers moet afspreken. Deze taakstelling moet bevorderen dat provincies en gemeenten met werkgevers in de land- en tuinbouw om tafel gaat om meer huisvesting te realiseren.

Wettelijk afdwingen kwaliteitsnormen niet nodig

Het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten adviseert onder meer een norm van minimaal 15 m² en maximaal één persoon per kamer om de kwaliteit van huisvesting te verbeteren. Wettelijk afdwingen, zoals het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten voorstelt, is in onze ogen niet nodig. Bovendien verergeren bovengenoemde voorstellen op de korte en middellange termijn, zonder investeringen in nieuwe huisvesting, de problemen met en de beschikbaarheid van huisvesting van internationale werknemers. Daarnaast hebben werkgevers op basis van verleende vergunningen en geldende normen al fors geïnvesteerd in nieuwe huisvesting die met nieuwe eisen volstrekt waardeloos zullen worden.

Investeren in handhaven

Werkgevers in de land- en tuinbouw hebben vaak een jarenlange band met arbeidsmigranten die elk seizoen terugkomen. Ze zetten zich in voor eerlijk, veilig en gezond werk en hebben dan ook een groot belang bij een effectieve aanpak van misstanden. Uitwassen met slechte werk- en leefomstandigheden raken werkgevers en zorgen voor oneerlijke concurrentie en verkeerde beeldvorming. Dat vraagt om een stevige maar vooral gerichte handhaving op situaties die niet voldoen aan de wet- en regelgeving.

Zet niet in op ontkoppeling van huisvesting van arbeidscontract:

Dit drijft internationale werknemer in handen van huisjesmelkers

Werkgevers in de land- en tuinbouw bieden internationale werknemers naast het arbeidscontract ook huisvesting en een zorgverzekering. Werkgevers doen dit niet alleen vanuit hun morele verantwoordelijkheid; ook internationale werknemers vragen hier nadrukkelijk om en zien dat als onderdeel van het arbeidsvoorwaardenpakket. LTO Nederland ziet dat de voorstellen voor ontkoppeling van huisvesting van het arbeidscontract niet werkbaar en niet in het belang van bij hen in dienst zijnde internationale werknemers en hun werkgevers zijn.

LTO Nederland voorziet grote problemen als internationale werknemers, vanwege het tekort aan woonruimte, terecht komen bij huisjesmelkers voor tijdelijk verblijf in Nederland. In dat licht is het verontrustend dat gemeenten nadenken over het invoeren van een vergunningplicht voor de verhuur van woonruimte aan internationale werknemers en werkgevers daarbij willen uitsluiten zodat internationale werknemers elders onderdak zullen moeten vinden. Daarentegen zijn in de Wet Minimum Loon en in de agrarische Cao's voorwaarden opgenomen voor het maximeren van de met het loon te verrekenen huisvestingskosten.

2) 10 voorstellen voor een betere bescherming van internationale werknemers

LTO Nederland, de regionale LTO-organisaties en de sectorale organisaties KAVB, POV, NFO en Glastuinbouw Nederland hebben de afgelopen periode gewerkt aan voorstellen voor verbetering van de bescherming van internationale werknemers in de land- en tuinbouw. Voor de implementatie van deze 10 voorstellen en de daarop gebaseerde regionale en sectorale masterplannen², staan werkgevers in de land- en tuinbouw als eerste aan de lat, maar ook hebben we de medewerking van het kabinet en de politiek nodig.

De gezamenlijke werkgeversorganisaties in de land- en tuinbouw vinden dat het overgrote deel van de werkgevers haar verantwoordelijkheid neemt. Incidenten (vaak bij uitzendbureaus) bepalen het negatieve beeld. Daarnaast zijn er ook werkgevers (soms als opdrachtgever ook in relatie met uitzendbureaus) die het minder nauw nemen met de regels. Dit wordt afgekeurd en heeft ook het gevaar in zich dat er meer regels en wettelijke verplichtingen komen waardoor internationale werknemers het steeds minder aantrekkelijk gaan vinden om in Nederland in de land en tuinbouw te gaan werken.

Goed werkgeverschap en dus zorg voor goede woon- en werkomstandigheden moet daarom de norm zijn. Daar wordt al jaren via verschillende projecten op ingezet. Toch is dit niet voldoende, er moet een tandje bij. Voor onszelf, maar zeker voor de internationale werknemers met de volgende 10 voorstellen:

1. Elke werkgever zet in op goed werkgeverschap
2. Internationale werknemers en werkgevers weten elkaar te vinden
3. Het verblijfadres van de internationale werknemer is bekend
4. Internationale werknemers worden volgens sector-cao beloond
5. De werknemer krijgt steun en ruimte om te integreren
6. Huisvesting is kwalitatief op orde
7. De werknemer is verzekerd tegen zorgkosten
8. De werknemer moet gezond en veilig kunnen werken
9. Vergemakkelijken van en ondersteuning voor fysiek belastend werk
10. In gesprek met werkgevers bij incidenten

Tot slot

Internationale werknemers leveren een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie en aan de land- en tuinbouw in het bijzonder. Het moge duidelijk zijn dat deze werknemers, net als alle andere werknemers, dezelfde aandacht verdienen. Het grootste deel van de werkgevers in de land- en tuinbouw heeft het goed met hen voor en handelt daar ook naar. Toch zijn er incidenten; daar sluiten we onze ogen niet voor. De werkgeversorganisaties in de land- en tuinbouw nemen initiatief en verantwoordelijkheid met deze 10 voorstellen. Wij gaan graag met kabinet en politiek hierover in gesprek. Ondertussen gaan wij verder met onze eigen acties!

² Zie bijvoorbeeld het [Masterplan Internationale Werknemers van Glastuinbouw Nederland](#)